

ساخت مقدماتی آزمون تیپ‌های شخصیتی انیه گرم

دکتر فیروزه سپهریان^۱

تاریخ وصول: ۸۹/۸/۵

تاریخ پذیرش: ۸۹/۱۲/۱۵

چکیده

هدف این پژوهش پاسخ به این سؤال است که با توجه به تیپ‌های شخصیتی در تیپ‌شناسی انیه گرم و ویژگی‌های فرهنگی می‌توان یک ابزار مقدماتی تهیه کرد که در مطالعات گسترده تر بعدی جهت ساخت یک وسیله عینی و معتبر و روا برای ارزیابی تیپ‌های مختلف شخصیت انیه گرم از آن استفاده شود. تا چنین آزمونی به تواند اطلاعات مربوط به خصوصیات شخصیتی افراد را در اختیار متخصصین قرار دهد. بدین منظور ابتدا کلاس‌های آشنایی با تیپ‌شناسی انیه گرم برای آزمودنی‌ها و متخصصان به طور جداگانه برگزار گردید. براساس خصوصیات نه‌گانه تیپ‌های شخصیت در انیه گرم سؤالاتی نوشته شد. ابتدا آزمون برای ۲۰ نفر اجرا گردید. در اجرای مقدماتی برخی از سؤالات حذف شدند یا تغییر یافتند. فرم نهایی همراه با شاخص تیپ‌شناسی انیه گرم ریزوهادسون^۲ همزمان برای ۱۱۰ نفر اجرا گردید. در تجزیه و تحلیل سؤالات انتخاب شده از روش‌های آماری کرویت بارتلت و کفایت نمونه‌برداری کیزر، مایر، اوکلین (kMO)، تحلیل عاملی تأییدی، تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس، ضریب همبستگی پیرسون، آلفای کراباخ استفاده شد. یافته‌های این پژوهش آزمون اولیه‌ای را به دست داد که ۵۰ سؤال دارد و از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است.

واژگان کلیدی: تیپ‌های شخصیت، تیپ‌شناسی انیه گرم، روایی، پایایی.

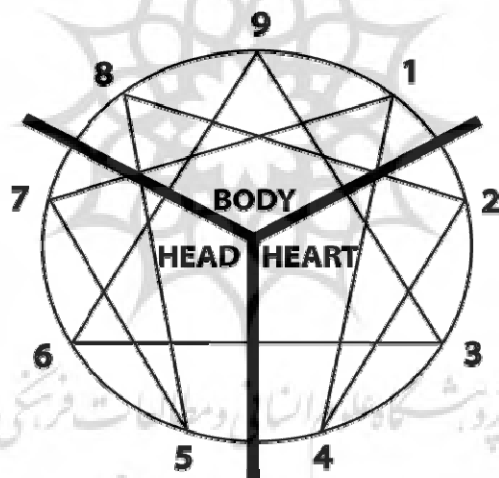
۱- عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه

مقدمه

در طول تاریخ همواره انسان‌ها علاقه‌مند بودند که خود و دیگران را بهتر بشناسند. چرا که شناخت انسان و نحوه تربیت او جزء مهم‌ترین وظایف کلیه رشته‌های علوم انسانی می‌باشد. انسان‌ها دارای ویژگی‌ها و ترکیبات گوناگونی از صفات هستند، بسیاری از این صفات در یک راستا قرار می‌گیرند و این موضوع به ما امکان می‌دهد که بتوانیم افرادی را که ترکیبات مشابهی از صفات را دارا می‌باشند، در یک گروه طبقه‌بندی کنیم و در باره تیپ‌های شخصیتی گوناگون بحث کنیم (راس^۱، ۱۹۹۲، ترجمه جمالفر، ۱۳۷۳). بقراط یکی از اولین دانشمندانی است که به طور جدی در این مورد اظهار نظر کرد و بیان کرد که بدن انسان دارای چهار نوع خلط یا مزاج است (شاملو، ۱۳۶۳؛ راس، ۱۳۷۳، کریمی، ۱۳۷۴) و سپس کرچمر (به نقل از شاملو، ۱۳۶۳) و شلدن^۲ (به نقل از سیاسی، ۱۳۷۱) تیپ‌های مختلف شخصیتی مردم را توصیف کردند. یونگ^۳ (۱۹۳۳) نیز دو نوع تیپ درون‌گرا و برون‌گرا را معرفی کرد. بریگز (به نقل از وینک^۴، ۱۹۹۳) مطرح ساخت که نظر وی درباره شخصیت مشابه نظر یونگ است. او با همکاری دخترش براساس نظریه یونگ پرسشنامه MBTI را در مورد هشت تیپ روان‌شناختی و نگرش‌های درون‌گرایی و برون‌گرایی یونگ تهیه کرد. این پرسشنامه برای مقاصد پژوهشی و کاربردی به کار گرفته شده است (کوان^۵، ۱۹۸۹؛ استریکر^۶، راس، ۱۹۶۲؛ آپوستال^۷، ۱۹۹۱؛ سیگلیمان^۸، ۱۹۹۸). تئوری‌های نوار باریک نیز دو نوع تیپ مختلف شخصیت تیپ شخصیت A و تیپ شخصیت B را معرفی کردند (آدامز^۹، ۱۹۹۴؛ دمبروسکی^{۱۰} و همکاران، ۱۹۸۹؛ هلمرز، پولسزنی و کرانتز^{۱۱}، ۱۹۹۴). مدلی که در این پژوهش برای تعیین تیپ‌های شخصیتی به کار گرفته شده و راهبردهای مرتبط با آن اینه

1. Ross
2. Sheldon
3. Jung
4. Wink
5. Cowan
6. Stricker
7. Apostal
8. Seligman
9. Adams
10. Dembroski
11. Helmers, Poluszny & Krantz

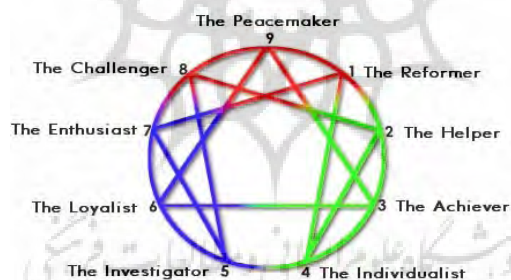
گرم نامیده می‌شود. انیه گرم سیستمی است از نه تیپ شخصیتی که روان‌شناسی مدرن و ذهن سنتی را ترکیب کرده، یک زبان جهانی و ابزار نیرومندی برای درک خود و سایر افراد در زندگی به دست داده است. انیه گرم واژه یونانی است که از کلمه ennea به معنای «نه» و gram به معنای «کشیدن» تشکیل شده است (تاللون^۱، سیکورا^۲، ۲۰۰۶). طرح آن از یک مثلث و شش ضلع در درون دایره تشکیل شده و ترکیب این عناصر «نه» نقطه در طول دایره ایجاد کرده است. همچنین انیوگرم سه مرکز هوش و ادراک را توصیف می‌کند: مغز، قلب و بدن (طرح شماره یک). در حالی که تمام انسان‌ها هر سه مرکز را دارند، هر تیپ شخصیتی یک توانایی ویژه و «پایه» در یکی از آنها دارد. فهم مرکز اولیه فرد کلید مهمی برای رشد استعداد حرفه‌ای، شخصی و غلبه بر نقطه‌های کور، به او می‌دهد (اهانراها^۳، ۲۰۰۷).

شکل ۱. انیسیتو تحقیقات انیوگرم، ۲۰۰۸

1. Tallon
2. Sikora
3. O'hanrahan

انسان‌ها آگاهی^۱ یا شعوری دارند که روان‌شناسان آن را حالات-من^۲ می‌نامند. انیه گرم «نه» حالت من، متمایز را توصیف می‌کند که بسیار قوی هستند و اغلب تیپ‌های شخصیتی نامیده می‌شوند (بست، تامسون^۳، ۲۰۰۵). هر کدام از نه تیپ شخصیتی (طرح شماره ۲) انیوگرم تفاوت، قدرت‌ها، استعدادها، راهبردهای مقابله خوب رشد یافته و به همان اندازه مشکلات هر تیپ شخصیت برای ارتباط با خود و دیگران و محیط را توصیف می‌کند و به طور دقیقی محاسبات دنیای درون فرد را براساس آنچه که او انجام می‌دهد، مشاهده می‌کند (پالمر^۴، ۱۹۹۵). به علت شرایط بیوشیمیایی، ژنتیکی، فیزیولوژیکی و محیطی، فرد در یکی از این تیپ‌ها قرار می‌گیرد و با یکی از تیپ‌های مثلثی که در آن قرار دارد مشترکات زیادی دارد که تیپ شخصیت و بال قوی او را مشخص می‌کنند و از سایر تیپ‌ها نیز خصوصیتی را دارا می‌باشد. تمام تیپ‌های شخصیت برابرند، هیچ تپی بهتر از تیپ دیگر نیست. برتری‌ها و ضعف‌های رشد انسان می‌تواند در هر تیپ یافت شود. هر تیپ بعد سالم و بعد ناسالم دارد (اهانراها^۵، ۲۰۰۷).

شکل ۲. انیسینو تحقیقات انیوگرم، ۲۰۰۸

1. consciousness
2. ego- state
3. Bast & Thomson
4. Palmer
5. O'hanrahan

با مطالعه نه تیپ شخصیت در انیه گرم (تیپ شماره یک، کمال گرا؛ تیپ شماره ۲، مهرطلب؛ تیپ شماره سه موفقیت طلب؛ تیپ شماره چهار، رمانتیک؛ تیپ شماره ۵، فکور؛ تیپ شماره شش، وفاجو؛ تیپ شماره هفت، خوش باشی؛ تیپ شماره هشت، کنترل کننده؛ تیپ شماره نه، صلحجو) اشتیاق‌های اساسی هر تیپ را می‌توان به دست آورد (دان، ۱۹۹۹)، این اطلاعات می‌توانند در درمان، مشاوره و راهنمایی مراجعان کمک بسیار مفیدی برای درمانگران باشد. همچنین با آگاهی از خصوصیات ویژه هر دانش‌آموز می‌توان برنامه‌ریزی‌های مفیدی برای آنان انجام داد که با اشتیاق بسیار به وسیله دانش‌آموز اجرا شود. بدین منظور آزمون‌هایی که بتوانند تیپ شخصیتی افراد را تعیین کنند، ساخته شدند و بیشتر از دو سال است که تحقیقاتی بر روی روایی و پایایی آزمون‌های انیه گرم صورت می‌گیرد (انیستو تحقیقات انیوگرم، ۲۰۰۸). ریزو هادسون (۲۰۰۴) رابطه بین آزمون‌های روان‌شناسی صفت محور و سیستم انیه گرم را مطالعه کرد. دیوید باتمن (۲۰۰۵) به نقل از انیستو تحقیقات انیه گرم، (۲۰۰۸) یافت که نه تیپ شخصیتی انیه گرم واقعی و عینی است و با پنج صفت اصلی شخصیت و سایر سیستم‌های روان‌شناسانه قابل قبول بستگی دارد. در بین مقیاس‌های تهیه شده برای ارزیابی تیپ شخصیت انیه گرم آزمون تیپ انیه گرم ریزو هادسون بیش از سایر آزمون‌ها در تحقیقات مورد استفاده قرار گرفته است.

هدف کلی این پژوهش مطالعه مقدماتی و تهیه آزمون اولیه جهت مطالعات بعدی آزمون‌سازی برای تیپ‌های شخصیت انیه گرم می‌باشد، تا بتوان با مطالعات گسترده‌تر بعدی به یک وسیله عینی و معتبر و روا برای ارزیابی تیپ‌های مختلف شخصیت انیه گرم دست یافت که با استفاده از آن بتوان افراد را در تیپ‌های مختلف شخصیت قرار داد. در پژوهش حاضر سعی شده به این سؤال پاسخ داده شود که آیا می‌توان برای جامعه ایرانی آزمون مقدماتی تهیه کرد که تیپ‌های شخصیتی انیوگرم را از هم تفکیک کند؟ آیا چنین آزمونی دارای همان ساختار عاملی خواهد بود که در تیپ‌شناسی انیه گرم به دست آمده است؟ آیا این آزمون روایی و پایایی مناسبی دارد تا بتوان از آن در تهیه یک آزمون تیپ‌شناسی استفاده کرد؟ آیا روایی پیش بین از طریق همبسته ساختن پاسخ دانشجویان به آزمون تهیه شده مقدماتی و آزمون ریزو هادسون معنادار است؟

روش پژوهش

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش، دانشجویانی بودند که در سال ۸۶-۸۷ در دانشگاه ارومیه مشغول به تحصیل بودند. نمونه‌گیری به شیوه تصادفی خوشه‌ای انجام گرفت. ابتدا از دانشگاه به صورت تصادفی چهار دانشکده (فنی مهندسی، ادبیات، علوم، کشاورزی) انتخاب شد و سپس به صورت تصادفی از بین دانشجویان دانشکده‌های مذکور به شیوه تصادفی ۱۱۰ نفر انتخاب شدند. ابتدا به آزمون تیپ‌شناسی پاسخ دادند و سپس در کلاس‌های آشنایی با تیپ‌شناسی انیه گرم شرکت کرده و مجدداً به آزمون تیپ‌شناسی به همراه آزمون ریزو هادسون پاسخ دادند. جهت آشنایی با تیپ‌شناسی انیه گرم به طور جداگانه کلاس‌هایی نیز برای متخصصان برگزار گردید. تا در تعیین روایی محتوای آزمون دقیق‌تر عمل کنند.

ابزار پژوهش

ابزار اندازه‌گیری در این مطالعه آزمون تیپ‌شناسی انیه گرم ریزو هادسون می‌باشد که یک مقیاس اندازه‌گیری مداد و کاغذی خود گزارشی است.

این آزمون برای اولین بار توسط ریزو هادسان در مارچ ۲۰۰۱ ساخته شد. ربه کا نیوجنت بر روایی و پایایی آزمون با عنوان «بررسی روایی و پایایی نشانگر تیپ‌های شخصیتی هادسون» کار کرد. او مطالعات خود را براساس ۲۸۷ نمونه با دامنه سنی بین ۱۸ تا ۷۴ سال قرار داد. نمرات پایایی همبستگی درونی نشانگر دامنه‌ای بین ۰/۵۶ و ۰/۸۲ برای تیپ‌های گوناگون می‌باشد. وی آلفای کرانباخ را برای هر نه تیپ محاسبه کرد.

این آزمون شامل ۱۴۴ ماده جفت شده است. که در ۴۰ دقیقه کامل می‌شود. فرم کوتاه ۳۶ سؤالی آن نیز تهیه شده است. به آزمودنی‌ها سفارش می‌شود که ماده‌های جفت شده را بخوانند و ماده‌ای که خصوصیات آن‌ها را در اغلب موارد بیشتر از ماده دیگر نشان می‌دهد، علامت بزنند. اگر آزمودنی‌ها در انتخاب ماده‌ها شک داشته باشند توصیه می‌شود که بعد از جواب دادن به تمام سؤالات مجدداً به همان سؤال برگردند و به آن جواب دهند.

دومین بار اعتبار آزمون توسط مصطفی عبدالله با همکاری قاسم صالح انجام گرفت. مطالعات عبدالله بر روی نمونه ۶۰۰ نفری از دانشجویان حقوق، هنر و پزشکی دانشگاه بغداد انجام گرفت. او میزان پایایی تیب‌های نه‌گانه را به ترتیب از تیب یک تا نه (۰/۸۰/۸۲، ۰/۷۰/۷۰، ۰/۷۱/۷۱، ۰/۷۲/۷۲، ۰/۷۸/۷۸، ۰/۷۹/۷۹، ۰/۸۵/۸۵، ۰/۷۹/۷۹) گزارش کرد (به نقل از هادسان، ۲۰۰۵). در مطالعه حاضر از فرم ۱۴۴ سؤالی استفاده شد.

اجرای پژوهش

ابتدا آزمون تیب‌شناسی انیه گرم ریزو هادسون از انگلیسی به فارسی برگردانده شد و سپس با بهره‌گیری از روش ترجمه معکوس، متن فارسی دوباره به انگلیسی برگردانده شد. در نهایت با مقایسه دو متن پرسش‌نامه، اصلاحات لازم انجام و فرم نهایی تهیه گردید. جهت آشنایی آزمودنی‌ها و متخصصان با تیب‌شناسی انیه گرم به طور جداگانه کلاس‌های آموزش تیب‌شناسی انیه گرم برگزار گردید.

جهت تهیه آزمون ابتداء، براساس ویژگی‌های هر یک از تیب‌ها در تیب‌های نه‌گانه انیه گرم سؤالاتی نوشته شد. اعتبار محتوا به تحلیل منطقی محتوای آزمون بستگی دارد و تعیین آن بر اساس قضاوت ذهنی و فردی است (دلاور، ۱۳۷۴)، بر این اساس جهت بررسی روایی محتوی آزمون، سؤالات در اختیار متخصصان قرار گرفت که در کلاس‌های آشنایی با تیب‌شناسی انیه گرم شرکت کرده بودند و از آنها خواسته شد تا برای هر تیب شخصیت از بین سؤالات موجود سؤالاتی را انتخاب کنند. در مطالعه مقدماتی سؤالات انتخاب شده در قالب آزمون به ۲۰ نفر از دانشجویان بالای ۲۱ سال داده شد و از آنها خواسته شد، هنگام پاسخگویی به سؤالات، موارد مبهم را ذکر کنند.

ضریب اعتبار همزمان عبارت است از همبستگی بین نمره‌های آزمون و ملاک در شرایطی که هر دو اندازه در یک زمان به دست آمده باشند (دلاور، ۱۳۷۴)، بنابراین جهت محاسبه روایی همزمان آزمون، فرم نهایی آزمون به همراه آزمون تیب‌شناسی انیه گرم ریزو هادسان بر روی ۱۱۰ نفر از دانشجویان اجرا گردید. به علت اینکه ۷ نفر از آزمودنی‌ها پرسشنامه را به صورت ناقص تکمیل کرده بودند، کنار گذاشته شدند.

این پژوهش از نوع توصیفی می‌باشد. برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌ها و روش‌های آماری مانند میانگین، انحراف استاندارد، همبستگی پیرسون، کرویت بارتلت^۱، کفایت نمونه برداری^۲ (KMO)، تحلیل عاملی تأییدی، تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس^۳، آلفای کرانباخ^۴ استفاده شد.

یافته‌ها

تحلیل عوامل: به منظور تعیین عامل‌های زیر بنایی و بررسی ویژگی‌های سؤال‌ها، تحلیل عاملی اکتشافی با روش مؤلفه‌ای اصلی بر روی کل داده‌های نمونه مورد مطالعه اجرا گردید. به منظور اطمینان از این که همبستگی بین مواد آزمون در جامعه برابر صفر نیست، از آزمون‌های کرویت بارتلت ($p < 0/001$) و برای اطمینان از کافی بودن حجم نمونه از آزمون کفایت نمونه برداری کیزر، مایر، اوکلین ($kMO = 0/636$) استفاده شد. داده‌های مربوط به دو آزمون ذکر شده نشان داد که شرایط لازم برای محاسبات تحلیل عاملی وجود دارد. تحلیل عوامل داده‌ها به روش مؤلفه‌های اصلی پس از ۲۵ بار چرخش آزمایشی به بهترین ترکیب آیتمی و ساختاری خود دست یافت. تحلیل عوامل داده‌ها به روش چرخش متعامد (از نوع واریماکس) ۱۷ عامل اولیه را به دست داد. آخرین درصد تراکمی (۷۸/۴۰) نشان دهنده آن است که حدود ۷۸ درصد واریانس تیپ شخصیتی توسط ۱۷ عامل فرضی اولیه تبیین می‌گردد. در تحلیل عوامل از بارهای عاملی حداقل ۰/۴۰ استفاده شد یعنی ضریب همبستگی ۰/۴۰ به عنوان حداقل درجه همبستگی قابل قبول بین هر ماده و عوامل استخراج شده، تعیین شد و به این طریق نه عامل تیپ‌های انیه گرم تأیید گردید و هشت عاملی که سهم ناچیزی در تبیین واریانس داشتند مورد قبول قرار نگرفت. سپس این عوامل در اختیار متخصصین قرار گرفت و براساس تیپ شناسی انیه گرم نامگذاری شدند. از مجموع ۷۸ سؤال تحلیل عوامل شده ۲۸ سؤال روی هیچکدام از نه عامل قرار نگرفته و

-
1. Bartlett,s test of sphericity
 2. Kaiser- Mayer- Olkin test of sampling adequacy
 3. Rotated Component Matrix
 4. Cronbach,s alpha

در نتیجه حذف شدند. بررسی حاصل از تحلیل عاملی نشان داد، ۷ سؤال روی عامل ۱ (موفقیت طلب)، ۵ سؤال روی عامل ۲ (هنری)، ۵ سؤال روی عامل ۳ (کنترل کننده)، ۵ سؤال روی عامل ۴ (فکوری)، ۶ سؤال روی عامل ۵ (خوش گذران)، ۵ سؤال روی عامل ۶ (وفاخو)، ۷ سؤال روی عامل ۷ (کمال گرایی)، ۵ سؤال روی عامل ۸ (مهرطلب)، ۵ سؤال روی عامل ۹ (صلحجو) قرار گرفتند.

وزن عاملی پرسش‌ها در نه عامل پرسشنامه در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

جدول ۱. وزن عاملی پرسش‌ها در نه عامل پرسشنامه

عامل ۱ موفقیت طلب	وزن عاملی	عامل ۶ وفاجو	وزن عامل
سؤال شماره ۳۸	۰/۷۷۴	سؤال شماره ۵	۰/۷۰۳
سؤال شماره ۲۴	۰/۶۷۲	سؤال شماره ۱۲	۰/۶۰۲
سؤال شماره ۱۶	۰/۶۲۷	سؤال شماره ۱۸	۰/۴۸۱
سؤال شماره ۳۵	۰/۵۲۹	سؤال شماره ۲۷	۰/۴۲۰
سؤال شماره ۹	۰/۴۹۵	سؤال شماره ۳	۰/۳۹۵
سؤال شماره ۱۵	۰/۳۹۸	سؤال شماره ۵۰	۰/۳۱۷
عامل ۲ هنری یا رمانتیک		عامل ۷ کمال گرایی	
سؤال شماره ۴۰	۰/۷۵۴	سؤال شماره ۱	۰/۷۱۹
سؤال شماره ۳۱	۰/۷۴۷	سؤال شماره ۲۰	۰/۶۱۴
سؤال شماره ۴۸	۰/۵۷۵	سؤال شماره ۱۰	۰/۵۶۰
سؤال شماره ۱۴	۰/۵۶۱	سؤال شماره ۲۱	۰/۵۲۴
سؤال شماره ۲	۰/۴۲۲	سؤال شماره ۲۹	۰/۵۱۵
عامل ۳ کنترل کننده		سؤال شماره ۳۰	۰/۴۰۷
سؤال شماره ۴۶	۰/۷۳۳	سؤال شماره ۳۹	۰/۳۵۵
سؤال شماره ۴۷	۰/۶۳۲	عامل ۸ مهرطلب	
سؤال شماره ۲۸	۰/۵۸۴	سؤال شماره ۱۳	۰/۷۵۱
سؤال شماره ۶	۰/۴۸۱	سؤال شماره ۴۳	۰/۵۹۴
سؤال شماره ۴۱	۰/۴۴۰	سؤال شماره ۸	۰/۴۲۰
عامل ۴ فکوری		سؤال شماره ۱۱	۰/۳۹۲
سؤال شماره ۲۳	۰/۷۶۴	سؤال شماره ۲۵	۰/۳۷۷
سؤال شماره ۳۶	۰/۷۵۲	عامل ۹ صلح جو	

به منظور مطالعه روایی همزمان آزمون محقق ساخته، دو آزمون ریزو هادسان و محقق ساخته همزمان اجرا گردید و همبستگی بین مقیاس‌های دو آزمون نیز محاسبه شد. تمامی ضرایب به دست آمده در سطح ۹۹ درصد معنادار بودند. جدول شماره ۳ همبستگی نمرات کل دو آزمون را نشان می‌دهد. جداول همبستگی مربوط به مقیاس‌های دو آزمون به علت کثرت جداول ارائه نشد.

جدول ۳. همبستگی نمرات کل دو آزمون محقق ساخته و ریزو هادسان

ریزو هادسون	آزمون محقق ساخته	
۰/۶۴۵**	۱	آزمون محقق ساخته
۱	۰/۶۴۵**	ریزو هادسان
۱۰۷	۱۰۷	N

بحث و نتیجه گیری

در مجموع نتایج مطالعه حاضر با نتایج تحقیقات پیشین همسویی نشان می‌دهد (هادسون، ۲۰۰۰ نیوجنت به نقل از هادسون ۲۰۰۴، عبدالله به نقل از هادسون، ۲۰۰۵) ضریب آلفای کرانباخ برای عوامل، بالا و معنادار هستند و در مطالعه روایی سازه به روش همسانی درونی و تحلیل عاملی تأییدی رضایت بخش است، تمام ضرایب همبستگی بین سؤالات و نمره کل در سطح ۹۹ درصد معنادار بودند. بنابراین می‌توانیم نتیجه بگیریم که در آزمون محقق ساخته تمامی سؤالات مربوط به یک حوزه بر روی هم، حوزه رفتاری واحدی را اندازه گیری می‌کنند. ضرایب همبستگی بین سؤالات حوزه‌های مختلف با هم معنادار نبودند، بنابراین نتیجه می‌گیریم که سؤالات مربوط به حوزه‌های مختلف یک ویژگی را نمی‌سنجند. روایی همزمان که از مطالعه ضریب همبستگی بین دو آزمون محقق ساخته و آزمون ریزو هادسون به دست آمد، (برابر ۰/۶۴۵) در سطح ۹۹ درصد معنادار بود. همچنین تمام ضرایب همبستگی بین نمرات مقیاس‌های دو آزمون در سطح ۹۹ درصد معنادار بودند. دارا بودن نتایج مطلوب در چهار شاخص اعتباری برای آزمون، مزیت به حساب می‌آید

(سیاروچی^۱ و همکاران، ۲۰۰۰). به طور خلاصه، در تحقیق حاضر ویژگی‌های مناسب روان‌سنجی و صحت ساختار عاملی مورد تأیید قرار گرفت. در نتیجه می‌توان از این مقیاس، به عنوان یک مقیاس مقدماتی جهت مطالعات بعدی آزمون‌سازی برای تیپ‌های شخصیت انیه گرم استفاده نمود. با وجود پیشینه پژوهشی در سایر کشورها، به نظر می‌رسد در زمینه تیپ‌شناسی انیه گرم پژوهشی در ایران انجام نشده و مطالعه حاضر نخستین تحقیقی است که در فرهنگ ایرانی انجام می‌گیرد. بنابراین امکان مقایسه نتایج با سایر مطالعات در فرهنگ ایران وجود نداشت که این مسئله از جمله محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌باشد. در مورد سایر محدودیت‌های این پژوهش می‌توان گفت نمونه مورد مطالعه از میان جمعیت دانشجویی دانشگاه ارومیه جهت مطالعه مقدماتی انتخاب شده است. در نتیجه جهت استفاده از این مقیاس برای جمعیت کلی ایران به مطالعات گسترده‌تری نیاز است. علی‌رغم محدودیت‌های ذکر شده، با عنایت به نتایج تحقیق، پیشنهاد می‌شود که آزمون مقدماتی با آزمون‌های همگرا و واگرای دیگر جهت مطالعه روایی انجام گیرد. پیشنهاد می‌شود بر اساس نتایج به دست آمده از آزمون مقدماتی برنامه‌هایی جهت ساخت آزمون برای جامعه ایرانی طرح ریزی و اجرا شود.

منابع

- دلاور، ع. (۱۳۷۴). مقدمه‌ای بر نظریه‌های اندازه‌گیری (روان‌سنجی). تهران: انتشارات سمت.
- سیاسی، ع. ا. (۱۳۷۱). نظریه‌های شخصیت یا مکاتب روان‌شناسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- شاملو، س. (۱۳۶۳). مکتب‌ها و نظریه‌ها در روان‌شناسی شخصیت. تهران: انتشارات چهر.
- کریمی، ی. (۱۳۷۴). روان‌شناسی شخصیت. تهران: نشر ویرایش.
- راس، آ. ا. (۱۳۷۳). روان‌شناسی شخصیت، نظریه‌ها و فرآیندها. (ترجمه سیاوش جمالفرد). تهران: بعثت. (انتشار کتاب به زبان اصلی، ۱۹۹۲).

- Adams, S.H. (1994). Role of hostility in women's health during midlife. A longitudinal study. *Health psychology*, 13, 488-495
- Apostal, R.A. (1991). College students' career interests and sensing-intuition. personality. *Journal of College Student Development*, 32, 4-7.
- Bast, M. & Thomson, C. (2005). *Out of the box, the coaching with enneagram*. Louisburg, KS: Ninestar publishing.
- Ciarrochi, J., Chan, A. & Caputi, P. (2000). A critical evaluation of the emotional intelligence construct. *Personality and individual differences*, 28, 539-561.
- Cowan, D.A. (1989). An alternative to the dichotomous interpretation of Jung's psychological Functions: Developing more sensitive measurement technology. *Journal of Personality Assessment*, 53, 459-471.
- Dembroski, T.M., MacDougall, J.M., Costa, P.T. & Grandits, G.A. (1989). Components of hostility as predictors of sudden death and myocardial infarction in the Multiple Risk factor Intervention Trail. *Psychosomatic Medicine*, 51, 514-522.
- Dunne, T. (1999). *Enneatypes: Methods & Spirit our nine basic compulsions*. Universal publishers.
- Helmers, K.F., Posluszny, D.M., & Krantz, D.S. (1994). Associations of Hostility and coronary artery disease: A review of studies. In A. W. Siegman & T.W. Smith (eds). *Anger, hostility, and the heart* (pp. 67-96). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Hudson, R. (2000). *Understanding the enneagram practical guide to personality types*. Boston: Houghton Mifflin.
- Hudson, R. (2001). *Enneagram transformations*. Boston: Houghton Mifflin.
- Hudson, R. (2004). *Personality types. Using the enneagram for self-discovery*. Boston: Houghton Mifflin.
- Hudson, R. (2005). *The wisdom of the enneagram*. Boston: Bantam Books.
- Jung, C.G. (1933). *Psychological types*. New York: Harcourt, Brace and world.
- O'Hanrahan, P. (2007). *Enneagram professional training program*.
- Palmer, H. (1995). *Enneagram in love and work*. USA: Harper San Francisco.
- Siegelman, M. (1988). Origins of extroversion-introversion. *Journal of Psychology*, 69, 85-91.
- Stricker, L. J. & Rosss, J. (1962). *A description and evaluation of the Myers Briggs type indicator*. Princeton, NJ: Educational testing service.
- Tallon, R. & Sikora, M. (2006). *Awareness to action*. Chicago: The university of Scranton center.
- Wink, P. (1993). Does Jung need rescuing? [Review of in search of Jung. Historical and philosophical enquiries]. *Contemporary Psychology*, 38, 1231-1232.
www.EnneagramWorldwide.com